

Õpetajad annavad tunde ikka arvuti abita

Arvutit hästi tundev õpilane saab koolitöödeks vajalikud teadmised internetist kätte õpetaja abita

Malle Pajula

malle@epl.ee

Õpetajad vajavad täiendavat arvutikoolitust, et tunde sisukamaks muuta, praegu on õpilased neist arvutialal mitu korda targemad. Kooli arvutispetsialist ja õpetajad elavad aga eri maailmas ega puutu üksteisega kokku, nenditi Tiigrihüppe aasta-konverentsil.

Pärnu Niidupargi gümnaasiumi klassiõpetaja ja arvutikursuste läbiviija Varje Tipu sõnul on lapsed väga head õppijad, sest nad ei karda arvutit. Viimast ei saa aga alati öelda õpetajate kohta ja nii võivadki arvutivõimalused ainetundides kasutamata jääda.

Haridusministeeriumi üldhariduse osakonna juhataja Epp Rebane nõustus, et õpetajate teadmisi arvuti kasutamises tuleb täiendada, sest ikka veel on pedagooge, kes esmalt seostavad arvutit kirjaoskamatusega. "Õpetaja peab aga raamatudiktaatori asemel saama giidiks, kes suunab last läbi infotulva. Muidu hakkab õpilastel varsti koolis igav, sest nad saavad õpetajatagi hakkama ja siis pole pedagoogil küll kedagi peale enda süüdistada," nentis Rebane.

Arvutiõppeks ei jää aega

Haridusministeerium ja Tiigrihüppe sihtasutus töötavad selle aasta oktoobriks välja programmi "Tiigrihüppe pluss". Selle esialgse kava järgi saavad õpetajad tulevikus võimaluse valida lisaks tavakoolitusele ka virtuaalsete õppematerjalide ja kaugkoolituskursuste vahel. Samuti käivitatakse täiendkoolituse ja tugisüsteemi, mis õpetab pedagooge arvutit tundides kasutama.

Tartu Ülikooli arvutiteaduse instituudi lektori Anne Villemsi sõnul on küll kol-

me aastaga tõusnud õpetajate arvutioskuse tase 30 protsendilt 80 protsendi kanti, kuid pidevast arvutikasutusest igas aines ollakse Eestis paraku veel kaugel.

Tartu Forseliuse gümnaasiumi bioloogiaõpetaja Triin Marandi hinnangul võiks olla kõrgemalt poolt paika pandud, et õpetaja töepoolsest peab arvutiõppesse minema. "Täiskoormusega õpetajal on palju tööd, ta peab olema veendunud, et ta ei raiska ilmaasjata arvutikoolituse peale aega," nentis Marandi.

Marandi sõnul peaks õpetajal koolis olema kindlasti võimalus saadud oskusi kasutada. "Tal peab olema juurdepääs arvutile ajal, mil ta seda vajab. Usun, et kui õpetaja ikka väga tahab, siis on koolis praegu see võimalus ka olemas," leidis Marandi. Tema hinnangul on neid koole, kus iga õpilane saaks tunnis arvuti taga istuda, vähe. Kuid arvuti abil saab tunde anda ka rühmiti.

Tallinna prantsuse lütseumi matemaatikaõpetaja Tõnu Tõnso sõnul ei suju sagedasti koostöö õpetajate ja kooli arvutimeeste vahel. Nad elavad justkui eri maailmas ja

neil pole ühiseid huvisid ega eesmäärke.

"Tavalisel kooliõpetajal on nigel palk ja seepärast on ta tihtipeale võtnud endale nii suure tunnikoormuse, et tal ei olegi enam jõudu ega aega teistega koostööd teha," nentis Tõnso. Arvutiõpetaja palk sõltub tema sõnul tihti sellest, millise palga on ta suutnud endale välja kaubelda. "Kui ta saab tavalisest õpetajast tunduvalt suuremat palka, aga tema arvutiklass ei tööta nagu kellaavärk, siis on tal vaenlasi õpetajate hulgas palju," sõnas Tõnso.

Õpetaja autoriteet langeb

Matemaatikaõpetaja Tõnso sõnul on tavalise õpetaja turjal ka riigieksamid, mille järgi hinnatakse tema tööd. Nii polegi neil õppekava läbiratsutamise vahel aega arvuti koolitundi võtmiseks. Kui õpetajal on veerandi lõpus kõige kiirem aeg, veab arvutimees arvuteid parandusse või, mis seal salata, mängib töö ajal arvutimänge.

"Selleks, et kaks inimest saaksid koos töötada, peavad nad ka ühel ajal töö kä-

ma. Arvutimees tuleb aga tihtipeale tööle siis, kui kooliõpetaja kontrolltööde pakk kaenlas koju siirdub," ütles Tiigrihüppe sihtasutuse ekspert Tõnso.

Kuressaare gümnaasiumi õppealajuhataja Argo Kirss tõi õpetajad arvuti juurde ainekaartidega, mida igaüks oma tundide kohta peab tegema. Praeguseks on andmebaasis ligi tuhat ainekaarti, mida saavad näha ka õpilased. "Selleks läks vaja internetivõimaluste ja klaviatuuri tundmist. Meie lõppeesmärk ongi see, et internetist saaks õpetajatele igapäevane töövahend," ütles Kirss.

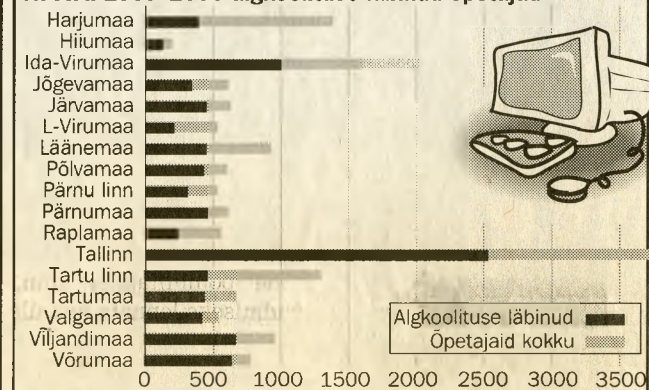
IT koolitusjuhi Henn Sarve hinnangul võivad õpetajad, kes infotehnoloogia arenguga kaasa ei lähe, langetada pedagoogide autoriteeti üldse.

"Kui pangad müüvad usaldust, siis koolid autoriteeti. Tekkinud on olukord, kus õpetaja ei pruugi olla enam kõige targem. Hakkab tekkima võrdõpe, ja õpetaja autoriteet sõltub rohkem tema iskuomadustest kui konkreetsete teadmistega üleolekust," nentis Sarv.

Paljud pedagoogid siiani arvuti algõppeta

Õpetajad arvutikoolituses

Aastail 1997–2000 algkoolituse läbinud õpetajad

Allikas: Tiigrihüppe Sihtasutus

TIIGRIHÜPE PLUSS:

programmi esialgse kava järgi saavad õpetajad tulevikus võimaluse valida lisaks tavakoolitusele ka virtuaalsete õppematerjalide ja kaugkoolituskursuste vahel.

Käivitatakse täiendkoolituse- ja tugisüsteem, mis õpetab pedagooge arvutit tundides kasutama. "Tiigrihüppe pluss" valmib oktoobriks 2000.

ANNA HINNANG:

hinnanguid ja ettepanekuid üldhariduskoolide infotehnoloogilise arendamise strateegia programmi "Tiigrihüppe pluss" kohta saab saata

"Õpetaja võrguvärava" aadressil

www.opetaja.ee

kuni 1. septembrini 2000.

"Õpetajatel võivad ju oskused olla, aga arvuti abil peaks saama ka midagi tundides näidata. Kui oleks tarkvara, paraneksid ka õpetajate oskused," ütles Tallinna Väike-Õismäe keskkooli infojuht Kaur Tiitus.

Arvutiõpe riiklikusse õppekavva

?Praegu annavad koolid arvutialaseid teadmisi erinevas mahu. Kas arvutiõpetus peaks olema koolis kohustuslik?

■ **Kaur Tiitus**, Väike-Õismäe keskkooli infojuht:

"Arvutiõpetus võiks peale hakata algklassidest nagu paljud teised ained. Esimesest klassist näiteks, nagu kirjatehnika.

Lõpuks saab arvuti aga rohkem töövahendiks."

■ **Tõnu Tõnso**, Tallinna prantsuse lütseumi matemaatikaõpetaja:

"Ei maksa alahinnata süstemaatilise arvutihariduse väärtust. Seda saab pakkuda ainult arvutiõpetuse tund. Juhul kui arvutiõpe on sulatatud mõne muu õppeaine sisse, läheb süstemaatilisus enamasti kaotsi.

Kooli on vaja arvutiõpetajat ja arvutiõpetuse tunde."

■ **Epp Rebane**, haridusministeeriumi üldhariduse osakonna juhataja:

"2001. aasta kevadeks tahab haridusministeerium välja anda riikliku õppekava täiendatud väljaande.

Selleks ajaks tuleb selgeks rääkida, mis nägu peab arvutiõpetus uues õppekavas olema. Ei saa öelda, et nende tundide andmise võimalust praegu pole."

■ **Tiit Tilk**, Kuressaare Vana linna põhikooli arvutiõpetaja:

"Kui on võimalik tulemuslikult kasutada arvutit õppetöös teises, kolmandas klassis, tuleb anda eale vastavad algteadmised juba esimeses klassis. Arvutiõpetus algklassides on kindlasti vajalik seal, kus sellega jätkatakse järjepidevalt läbi kogu koolikursuse."

Malle Pajula

PRIIT SIMSON